

96.

Colecția ALEXA GAVRIL BÂLE

Ei, hai și iară hai,
Înainte de-a pleca,
Dă-i mâna la mama ta,
Dă-i mâna și-i mulțumește,
Că bine te-o putut crește.
Că te-o legănat la soare
Și te-o crescut ca p-o
floare
Până ce te-ai făcut mare.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

97.

Ei, hai și iară hai,
Să trăiești, să ai năroc,
Ca sămânța busuioc
Și rău să ardă-n foc.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

98.

Ei, hai și iară hai,
Să trăiești, să ai tihneală
Și rău să ardă-n pară.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

Ziceri, superstiții, proverbe

1. Umătu' când pică moale, căță primăvară îi îngrășământ
la pământ.

2. Una-i coada cu câinele.

3. Nu da on ban mic de aproape, pe unul mare de departe.

4. Nici la draci nu i-o plăcut a cota de capre.

5. Când faci foc la stână trebe să te speli pă mâhuri.

6. Îi bine să mâi focu' de la stână, cu focu' de la sâmbra.
Nu trebe să se potolească focu' de la stână, unde te muți duci
tăciune, nu aprinzi alt foc.

7. Apa cu care ai spălat vasăle la stână, să aruncă sub on
cătur, să nu calce nime păstă ié.

8. Nu să cântă sara din trâmbiță la stână, că aud luptii
unde-i stâna și vin la oi. Să cântă dimineața o la amneazăți.

9. Ții vaca de coarne și zici că-i șută.

10. Mai demult căvnicarii o duceau greu, tare greu.
Femeile umblau a cere cu niște coșuri rotunde în spate. Mai
méréu pă sate, duceau fotoghin și drojdii, dădeau pă mâncare,
pă fărină, ori pă grăunțe.

11. Prin hotarul Plopișului era o cărare pă unde treceau
căvnicarii spre satele spre Lăpuș, îi zicea *Cărarea căvnicarilor*.
S-o făcut și o străgătură atunci:

Să trăiască badea Gheorghe

Că ne-o scăpat de holde,

De holde și de vaci

Și-am rămas cu p... în gaci.

12. Mai demult bruma între Sfinte Mării.

13. Când negrește Mogoșa semn că a ninge, semn de
umăt.

14. Când te mănâncă nasu', te-a mânca grija, te-or
mânca grijile.

15. Așteptând-mi binele,
Bătrânesc ca câinele.

16. Răs-am de om năcăjit
Și așa m-am osândit.

17. Îi lucru pă el cât pă o șură.
18. Fac ca și cela, cela ce ș-o rupt fușteu la coș.
19. Bătrânii zăcéu că-i mare lucru cu care picior pășești când ieși afară din casă.
20. Mai demult bătrânii când ieșeau din casă luau clopu' în mână și făcéu cruce și apoi își punéu clopu' în cap.
21. Să nu stai cum nu stă apa în care stă broasca.
22. La coaci meri cându-i strâmbă săcurea.
23. Pentru tine mi-aș tăie și mâneca.
24. Uită-mă că și eu te-am uitat.
25. Ce-i mai rău și ce nu-i bun și la casa mé.
26. O mie de pișcături de ciobâci îs mai dureroase ca o lovitură de măciucă.
27. Am ținut mare samă pă el, am ținut bună samă.
28. Nu știu ce să fac, îs ca țaganu' între două sate.
29. Îi bai la om când îi trece obrăznicăcia pe lângă omenie.
30. Nu-i bine a sta la masă și a mânca cireșe dintr-un blid cu domnuci, că ei te pușcă cu sâmburii în obraz și tu nu poți zice nimnică.
31. Când îi înnnorat, seara și la asfințit se face o zare, începe a se însenina, atunci a fi frig tare. Vine frig și îngheț.
32. Când îi ie Dumnezeu mințile la om, să-i ieie și puterile.
33. De la măr până la păr. Ai făcut de la măr până la păr.
34. Iarna când ninge cu țurțuri mărunți, înghețați, plouă după aceia. Să lasă cu ploaie.
35. Nu iubi pe orișicine, că-ți faci neamu' de rușine.
36. Cum îi omu' îi și cărarea.
37. Oameni și cărlige.
Unu' trage, altu-mpinge.
38. L-o țâpat de rău și l-o luat înapoi de bun.
39. Cum îi ciobanu', așe-s și oile.
40. Ce cauți, aceie afli.
41. Cauți lingură, lingură afli.
42. Totdeauna valea cé mică în cé mare méré.
43. De dimineață bună să cunoaște vremea bună.
44. Între 24 și 25 mai, în noaptea dintre aceste zile, îi cel mai periculos de îngheț târziu.
45. Primăvara cându-i lună plină, cam plouă-n zilele acele.
46. Toamna când îi lâna mare și groasă pă oaie, cându-s împăietate oile a hi iarnă mare, gré, frig și umăt.
47. Țâneți limba un pic înapoia dințâlor.
48. Bine-i la coasă vara, greu ți să mai scoală sara.

99.

Hai, lume, dorule,
Cu horincă și cu zin,
Mintenaș ne despărțâm.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

100.

Hai, lume, dorule,
Înainte de-a porni,
Cheamă-ți aici părinții.
De toate le mulțumește
Că bine te-o putut crește.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

101.

Hai, lume, dorule,
De noră dacă ti-i duce,
Multe-i tra, multe-i ajunge
De-i lucra zâua să mori,
Zăce soacra că n-ai spori.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

102.

Hai, lume, dorule,
De-i méré la soacră-ta,
Cuvântu'-n casă nu-l
schimba,
Îi vidé că bine-i fa.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

103.

Hai, lume, dorule,
Nu lua drumu' de-a lungu',
Nici casele de-a rându'.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

104.

Hai, lume, dorule,
Săracă mamă cu fete,
Cum le dă și nu le vede,
Le crește ca și pă flori
Ș-apoi le dă de nurori.
Ș-apoi lume, dorule.

*De la Ileana Drăguș, 75 ani,
Oncești, 2012*

49. În postul Sfintei Mării, totdeauna plouă.

50. Nu fac sâlă la nime.

51. La Probaji se schimbă vremea, soarele nu-i cum o fost, îi mai întunecat. Serile-s mai reci, nopțile mai răcoroase și dimineța-i rouă mare. Să întoarce vremea către toamnă. Zice că de la Probaji nici iarna nu să mai taie cum s-o tăiet.

52. Cum te-a face de răs între oameni calu și femeia, apoi nu te-a face nimica.

53. Mândra mé moare de sete.

Cu fântâna sub perete.

54. Acela-i cioban tare, care rădică cea mai grea oaie din stână păstă leasa staulului.

55. Când face mușuroiu' umbră apoi numa iarna vine.

56. Când să lasă iarna devreme, apoi nu are putere.

57. Mai demult numa, să băteau oamenii. Începeau în glumă, să luau la trântă, ori să trăjau în jăite pe urmă, și mintenaș săreu la bătaie.

58. Să bătéu cu parii, cu ce apucau, dădéu prostește.

O fo' de o Vinerea Mare în Cetățele, de hramul bisericii o bătaie mare, între dăneșteni. Cu hanfauăle de la cai s-o bătut. Capete sparte, coaste rupte.